

APELACIONI SUD SJEDINJENIH DRŽAVA, Drugo
okružje, 17. II. 1955.

Siegelman ca. Cunard White Star, LTD

Prijevoz putnika - Mjerodavni zakon - Upućivanje na treće pravo -
Klauzule na poledjini putne karte

Tužitelj traži naknadu štete, koju je pretrpjela njegova žena kao putnik na brodu tuženog društva. Na putnoj karti nalazile su se među sitno tiskanim uvjetima na poledjini i klauzule, da se nikakva tužba ne može podnijeti poslije proteka jedne godine od dana nastale štete, i da za sve sporove iz prijevoznog ugovora vrijedi englesko pravo.

Još prije pokretanja postupka tužitelj je bio u ime svoje svoje žene poveo pregovore s tuženim brodarom, pa kako se već činilo, da će se postići sporazum, on je na nagovor protivne stranke propustio rok za predaju tužbe. Poslije toga je njegova žena umrla, a brodarsko poduzeće prekinulo pregovore navodeći, da se ne može nagadjati ni s kim drugim osim sa samom oštećenom osobom. Zbog toga je tužitelj kao nasljednik svoje žene predao tužbu jednom federalnom sudu države New York.

U sporu su se pojavila ova pitanja:

Prvo je pitanje, da li za ovaj spor vrijedi englesko pravo, kako je to predviđeno ugovorom. Sud je zauzeo stanovište, da vrijedi, jer kupnjom putne karte putnik sklapa ugovor s brodarom prema uvjetima na karti.

Interesantno je ovdje napomenuti, da je Apelacioni sud u presudi iz g. 1936. zauzeo protivno stanovište, smatrajući da sitno štampane klauzule na poledjini, koje se nalaze ispod brodarova potpisa, obvezuju putnika samo ako se dokaže, da je s njima bio upoznat (predmet Kungsholm, 86 F 2d 703, Drugo okružje, 1936).

Kada je tako određena primjena engleskog prava, pita se, da li vrijede samo njegove materijalne ili i kolizijske norme. Sud je odlučio, da se imaju primijeniti samo materijalne norme, jer da je to smisao odnosne klauzule ugovora. (Da su se primijenile kolizijske norme engleskog prava, one bi upućivale na pravo države New York, što bi devalo do drugog rezultata.)

Pitanje, da li su se prегоvori imali smatrati odricanjem od roka za tužbu, po engleskom se pravu imalo za konkretni spor riješiti negativno, te je za to sud odbio tužitelja. Svoj je stav sud obrazložio tako, što se to pitanje ima takodjer smatrati sporom proizašlim iz ugovora, na koji se primjenjuje englesko pravo, "jer bi bilo neprirodno smatrati, da se pitanje odricanja od roka ne bi rješavalo po engleskom pravu, kad se sva pitanja valjanosti i tumačenja rješavaju po njemu".

Izneseno je odvojeno mišljenje, da se nejasne klauzule imaju tumačiti na štetu onoga, koji ih je sastavio, u konkretnom slučaju broдача. Nije sigurno, da li su stranke, podvrgavši sporove iz ugovora engleskom pravu, time htjele podvrgnuti tom pravu i sporove, koji bi mogli na stati iz naknadne odustaje od ugovora ili pojedinog prava iz ugovora. Stoga se englesko pravo ne bi moglo primijeniti na spor o odreci od ugovorenog roka za tužbu, i tužbi bi trebalo udovoljiti.

(Clunet 1/1956, str.132; AJCL,
Winter 1956, 5,1)

S.K.